La Constitució, denunciada

per CARLES ESPLÁ

Li cau la bava, de tan content, al diari catòlic, germà nocturn de "El Debate", en escriure aquest títol, que nosaltres reproduïm per la seva exactitud, per la seva gravetat. Denunciada la Constitució del 1931, que "es va fer — segons el mateix periòdic — enmig de l'odi i de l'impuls d'agressió per a creences, interessos, drets tradicions"! I denunciada pels qui tenen el deure de complir-la, respectar-la i defensar-la!

No volem aprofundir en allò que el diari catòlic apunta. Sobre aquest tema tenen més llibertat per a escriure els qui combaten la Constitució que no pas els qui la defensem. Es un signe de l'eufòria regnant. Però podem estudiar altres aspectes de la reforma, sobre els quals la censura és més tolerant. La polèmica és oberta, amb el seu permís.

Se'ns permetrà, sens dubte, estranyar-nos de l'oportunitat política de la iniciativa ministerial. El Govern va traçar recentment un ambiciós programa legislatiu que desitjava realitzar en el que queda d'aquesta etapa ministerial, abans de les vacances estiuenques. Figuraven en aquest programa projectes de tipus polític i projectes de tipus econòmic. Els primers han quedat paralitzats, perquè la voluntat combativa de les oposicions s'ha imposat al desànim i a la manca de vitalitat de la majoria. Exemple: la llei de Premsa. Els segons han pogut avançar perquè així convenia a les oposicions. Exemple: els pressupostos. Ho vam explicar en la nostra impressió política de la setmana passada. Un cop aprovats els pressupostos, quedaria el camí lliure per a un canvi de política. Les facultats presidencials trobarien franc el pas. Les oposicions no podien tancar-lo amb una obstrucció. Facilitaren, doncs, l'aprovació dels pressupostos, que van sortint de la Cambra sense que el Govern aconsegueixi d'aplegar en ajut seu una majoria forta i compacta.

En aquest moment reapareix a la superfície política el projecte de reforma constitucional. Cal cercar una explicació a aquest fenomen. I l'únic que l'explica és el propòsit del govern d'oferir un pretext per a continuar al poder. Adhuc presentat ara a les Corts abans que comencin les vacances, el projecte de revisió no podrà esser discutit fins al mes de desembre. Les forces polítiques del bloc governamental aspiren a obtenir aquesta pròrroga en la seva vida ministerial. Ofereixen la reforma a canvi que s'ajorni el venciment fatal que s'havia de complir en quedar aprovats els pressupostos. El joc polític és hàbil, però falta saber si podrà resistir la topada amb la realitat. Utilitzar el projecte de revisió constitucional com a inhalació d'oxigen per a reanimar el Govern és greu. Demostra en tot cas quin és l'estat del malalt.

Per les mateixes raons s'explica que el projecte de reforma, molt ampli i que comprèn prop de cinquanta articles de la Constitució, tingui l'adhesió de partits tan distanciats, no obstant, per diferències de doctrina i de tàctica. Radicals i cedistes d'acord sobre els articles que han d'esser reformats! Els fills espirituals del Lerroux de 1909 i els néts de Sant Ignasi coincideixen ara en la necessitat de netejar la Constitució de "sectarismes i intoleràncies". Els radicals que votaren la Constitució i en alguns articles advocaren per fórmules més extremes, d'acord amb els cedistes que no la votaren i juraren no reconèixer-la com a base de convivència entre els espanyols. I els uns i els altres, portats de la mà a la reforma per un ministre reformista.

De la ponència del senyor Dualde en coneixem solament unes referències periodístiques. El suficient perquè denunciem la reforma i ens preparem per combatre-la. Contra l'intent revisionista s'ha de formar el front únic de tots els republicans que tinguin amor al règim i vulguin alliberar-lo de l'atzarosa pertorbació d'un període constituent en moments que el país necessita procurar cloure les ferides de les guerres civils recents. La reforma que es projecta és una reforma a fons, que ataca la substància mateixa del règim, que comprèn els temes més vius i que més fereixen de les nostres discòrdies ciutadanes, que limita les possibilitats autonomistes permeses per la Constitució del 1931 i la priva del seu sentit laic i social. La reforma s'intenta sota el signe de la persecució contra l'autonomisme, el laicisme i els avanços socials. Es vol desdibuixar la República, extraure-li la seva substància, llevar-li la medulla. Contra el que es digui, sense raó, per a combatre-la, la Constitució del 1931 fou una obra de transacció, de transigència. Es un índex de les aspiracions mínimes del poble espanyol i no enclou cap possibilitat. Amb ella han pogut governar els socialistes, i amb ella governen ara les extremes dretes, cosa que ni aquells ni aquestes no van realitzar amb la monarquia. ¿Es vol una prova més gran de la seva amplitud? Retallar-la, reduir-la, amputar-li articles és empetitir la República. I aquest propòsit es compagina malament amb el de no gallejat d'eixamplar-li la base. La base indestructible de la República és la Constitució del 1931.

Madrid.

A.P.C.E.
SIG.: 1.2b/879